

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevur: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskotsstjóri: Krišjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

»Dýrari enn mett«

TAÐ ER ikki bert í dagliga hús-arhaldinum, at fólk yppa øksl okg spyrja seg sjálv, hví alt er vorðið so dýrt. Nógur dýrari enn ætlað.

HESIN SJONGURIN er mangan at hoyra bæði á tingi, býráðum og aðrastaðni.

Í SEINASTUNI hevur nógur verið skrivað um ymisk arbeiði, sum er vorðið nógur dýrari enn upprunliga mett. Í Havn hava verið nevnd »Gullsvingið« oman á vestara keiðið og vatnverkið í Villingardali.

Á LØGTINGSFUNDI í gjár var m.a. annað byggistig av tekniska skúlanum í Klaksvík og handils-skúli á Kambsdali til viðgerðar. Hesir skúlar verða einar 10 miljónir dýrari enn tað, danir hava sett sum sítt loft at gjalda. Orsøkin til hesa dýrkan er tó millum annað, at upprunliga metingin er í 1984-kronum, meðan landsstýrið metir í 1987-88 kronum. Haraftur eru nakrar broytingar gjørdar í projektinum.

MEN HETTA gav tó tingmonnum høvi til at nema við spurningin, hví alt arbeiði, sum verður sett í verk, verður nógur dýrari enn tað upprunliga varð mett til.

NEVND VÓRÐU millum annað royndarstøðin í Kollafirði og bileftirlitsbygningurin í Havn sum tøy grovastu dømini. Bileftirlitið skuldi eftir metingini kosta 11 miljónir, men kemur at kosta 19. Tað má haldast at vera heilt burturvið, at undanfarna landsstýrið hevur góðtikið eitt skitsuprojekt til eina tílka bygging, har kostnaðurin varð mettur til 9,5 miljónir, uttan at haldgóð trygd er fyri, at tøluni halda innan fyri rímligt mark.

oddagrein

UM TAÐ so bert vóru hesi dømini um skeivmetingar í stórum stíli, kundu vit helst livað við tí, men so er tó ikki. Dømi um dømi um somu skeivu gongd kunnu nevast, og lítið tykist fyri, at menn læra av hesum royndum.

GOTT ER at hava góðar verkfrøðingar, ráðgevingarstovur og serfrøðingar av ymiskum slag, men hetta gevur tó ikki politikarunum trygd fyri, beint at líta á tað, hesir koma við.

POLITIKARAR taka mangan støðu undir heilt skeivum fortrættum. Byggingin verður sett í verk. Byggingin er komin í helvt og fæst tá, at vita, at hon verður miljónir dýrari. Hvat er tá at gera, enn at yppa øksl, og siga, tað gerst ikki við. Nú er komið so langt, at vit kunnu ikki steðga í hálvum gekki. Vit mugu jætta tær miljónir, sum írestu.

ALT HETTA uttan at fáa nakrar sum helst fylgjur fyri tann ella teir, sum veruliga standa aftanfyri fiaskoini.

TAÐ ER TÍ altavgerandi, at landsstýrið nú tekur sær um reiggj tá tað snýr seg um almennar byggingar og tryggjar sær neyvar kostnaðarmetingar og neyvari eftirlit frá byrjan til enda.

tór.

Monopol ella ikki?

Eitt kveldið herfyri var í útvarpinum orðaskifti millum tingmenninar Pauli Ellefsen og Jákup Lindenskov.

Tjákið var um, um Tryggingarsambandið Føroyar framvegis skuldi hava einkarrætt til allar tryggingar, ella um hesin einkarrættur skuldi tákast av.

Sambandsflokkurin hevur lagt málið fyri tingið, og var hetta orsøkin til orðaskiftið.

Pauli Ellefsen førði fram, hvussu neyðugt tað var at avtaka einkarrættin til tryggingar, sum bert førði við sær, at øll tænaða hjá Tryggingarsambandinum var út av lagi vónalig. Hann helt fram, at hann als ikki vildi leggja skuldina á leiðsluna ella starvsfólkið á Tryggingarsambandinum, men harafturimóti á monopol.

Jákup Lindenskov á-sannaði eisini, at tryggingarverkið trongdi til ábøtur, men var ivasamur um hetta kundi gerast bara við at avtaka einkarrættin?

Eg má siga sum Pauli Ellefsen — mær dámar ikki so væl monopol, men samstundis má eg viðganga, at í vissum førum kann ein verða neyðdur at nýta einkarrætt, og hertil kemur, at nógur virksema má verða tikið heilt ella lutvíst av tí almenna.

Eg kann ikki geva Paula rætt í tí, at leiðslan og starvsfólkið ongan lut

hava í arbeiðsgongdini bert tí, at virkið hevur einkarrætt. Sjálvsagt eiga øll at gera sitt besta fyri, at øll tænaðstuveiting skal verða so góð, sum møgulegt. Men sjálvsagt kann kapping millum feløg elva til nýggja hugsan og nýskap.

Nú hoyrdu vit, at tænaðstuveitingin hjá Tryggingarsambandinum var vónalig. Men hvussu er so við tænaðstuveitingini hjá hinum almennu stovnunum? Hesir hava í hvussu so er eitt slag av einkarrætti, sum helst ikki ber til at bjóða út ella hvussu? Tíverri mega tænað flestu áðan, at nógvir almennir stovnar eru lítið fólkavinarligir og teimum skortar hugur til bæði upplýsing og hjálpssemi.

Rætt skal verða rætt — Ein stovnur nevniliga, Lúkningarð Føroya, hevur tó vist tænaðstuveiting við at upplýsa fólk um hesa nýggju samtidarskattaskipanina.

Annars fær ein varhugan av, at fleiri stovnar gera ógvuliga lítið burtur tí, ið nevnt fólkavinssemi, og hvussu er við demokrati? T.d. sær tað út til, at nakrir stovnar gerast til einaveldis monarki, tá talan er um at seta starvsfólk. Her er beinanvegin ein »krúnprinsur« tókur, og so gongur tað eftir monarkistiskum reglum við »arvaprinsum/prinsessum ella prinsessum« og so innimillum onkur við einum

ávisum politiskum liti ella tilknýti. Hetta lagið elvir ikki úngdomi til at fáa sær serútbúgving, og so kann tað lætt henda, at ovligt nýtt »blóð« kemur til. Eisini er at ivast í, at vit eiga nógvar dugnaligar stovnsleiðarar, tænaðstuveiting og starvsfólk. Men samfelagið krevur og væntar, at tænaðstuveitingin skal virka fyri einum demokratiskum góðum samfelag.

Nøkur kunna tó ikki bara sær men leggja á at »piða bein«. Lønin hjá einum stovnsleiðara eigur at vera og er helst so góð, at honum ikki nýtist at savna sær meira ella minni lønandi stov uttanfyri. Tað er onki at ivast í, at ein almennur stovnur krevur sín mann, og tíbetur hevur hann rimiliga fritt.

Tað er eitt krav, at landsstýrismenn siga seg úr øllum lønandi stovnum, og tað sama eigur samfelagið at krevja av sínum stovnsleiðarum.

Tryggingarsambandið tolar ivaleyst at missa einkarrættin. Tað er jú væl fyri, og kann saktans kappast um rætt er atborið.

Men sjálvt um rætturin til tryggingar verður friur, so slepst tó ikki undan almennum eftirliti, og ansast má eftir, at tann peningur, sum føroyskir tryggingartakarar gjalda, verður verandi í landinum.

Jóhs. Ravnsfjall

Bilar og Japanarar

Nógur verður í hesum døgum talað um alsamt styrknandi yenin og vinkandi dollaran — serstakliga móttvegis japanska gjaldoyranum og nógvar góðar kreftir — eisini japanarar — hava seinnu tíðina gjørt sitt besta fyri at tálma hesi gongd, sum undir vanligumstøðum eisini skuldi skert teirra útflutningsfæri.

Ikki minst ilskast amerikumen inn á japanarar fyri litla amerikanska partin av japanska bilmarknaðinum, sum er heimsins størsti — USA undantikið.

Heilar 5.556.865 milj. bilar vóru í fjør seldir til nýtslu í Japan.

Vilja til at vaksa um innflutningin vístu japanarar, tí vøxtur var hóast alt í innflutninginum av útlandskum bilum — heili 19,3 pct., men kom talið ikki longur upp enn á góðar

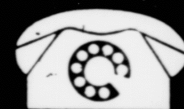
50.000 ella 0,9 pct. av samlaða bilkeypinum hetta ár, meðan kappingin, annars sum altið, einamest var millum teirra egna bilar, sum bæði eru nógvir og góðir at velja ímillum.

Nissan, Mazda, Mitsubishi, HINO (Toyota lastbilar) og Nissan Diesel (lastbilar), sum eru »stórir« um allan knöttin framleiða eitt óført tal av bilum, men gingu teir í Japan nakað aftur.

Aðrir, ið gingu fram í framleiðslulandinum vóru Suzuki við 6 pct., Subaru við 2 pct., Daihatsu við 5 pct., Isuzu við 2,1 pct., Toyota við 3,7 pct. og Honda við 15,8 pct. til 454.703 seldar bilar í fjør í Japan, teir 296.648 vóru persónbilar.

So í Japan er ikki neyðugt at heita á landsins íbúgvur um at keypa egnu framleiðslu.

Tit ringja
— vit skriva

Ringið telefon

11820